

A NEM MŰSZAKI CSAPATOK MŰSZAKI KIKÉPZETTSÉGE

FELMÉRÉSÉNEK TAPASZTALATAI

"Minálunk a műszaki csapatok korlátlan fejlesztésével nem lehet számolni anyagi okok miatt. Igen sok műszaki csapatra pedig szükségünk van. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a kérdés megoldását ne keressük és ne találjunk rá módot. A műszaki csapatok hiányát, véleményem szerint egy módszerrel részben pótolni tudjuk és ez a nem műszaki csapatok műszaki kiképzési fokának felemelése. A műszaki kiképzési fok, a nem műszaki csapatok egyéb, fegyvernemüknek a harcra jobban összehűgő és sokoldalú része miatt nem áll azon a fokon, amelyen kellene. Nem jut rá idő. Nem tudunk minden műszaki munkához azonnal megfelelő műszaki erőt beosztani. Így vannak munkák amelyeket a csapatnak magának kell elvégeznie. Az ellenség előtt jó műszaki munkát végezni jó előképzés nélkül nem lehet.

A kiképzési időt úgy kellene megszabni, az alapkiképzés alatt ne legyen más kiképzéssel összekeverve. (Műszaki nap vagy műszaki hét bevezetése). Ezen idő alatt csak műszaki kiképzéssel foglalkoznánk. A műszaki munkához sok idő kell. Sok félnap. Ha mással keverjük nem marad idő arra, hogy teljesen befejezzük. Így a harcos egyrészt nem érzi a jól végzett műszaki munka hatását, másrészt nem látja az eredményt. Nem elveszett idő, ha az emberek egész nap tervezőül ásnak, vagy aknákkal dolgoznak. Nem elég mindent csak egyszer megcsinálni.

Természetesen ehhez a komoly műszaki kiképzéshez a csapatok szerszámszükségletét is másképpen kellene meghatározni. Minden alosztályt sok hosszúnyelű szerszámmal és bizonyos mennyiségű fa megmunkáló szerszámmal kellene ellátni.

Befejezésül még megszeretném említeni a műszaki kiképzés fontosságát a tisztikar számára is. Minden fegyvernembeli tisztnek a műszaki alapkiképzéssel és sajátfegyvernemének különleges műszaki munkáival teljesen tisztában kell lennie. Védőállások kitűzését gyakorolni kell igen sokszor."

Bármennyire aktuálisnak tűnnek e bevezető gondolatok, éppen 50 évvel ezelőtt láttak napvilágot az 1943. januári Katonai Szemlében egy frontot járt műszaki egységparancsnok tollából.

A műszaki kiképzés helyzete átalakuló haderőnemünknel, a védelem előtérbe kerülése folytán kiemelt figyelmet érdemel.

Ennek reális megítélése és a további teendők, feladatok meghatározása érdekében széleskörű és reprezentatív felmérést végeztünk a Szárazföldi Csapatoknál, melynek célja volt:

- meggyőződni arról, hogy a hivatásos és a sorállomány mennyire ismeri a védelmi harc műszaki biztosításával kapcsolatos követelményeket;
- hogyan jutottak le a különböző beosztású katonákhoz a műszaki kiképzést szabályozó előljárói intézkedések;
- az ellenőrzésre kerülő szervezeteknél milyen személyi és tárgyi feltételei vannak a műszaki kiképzésnek.

1./ A felmérés elméleti és gyakorlati témái az alábbi kérdésekre terjedtek ki:

A./ Elméleti:

1./ Az összefegyvernemi harc műszaki biztosításának ismerete, törzs tisztelnél és az alegységparancsnokoknál.

2./ A műszaki kiképzéssel kapcsolatos intézkedések előírásainak ismerete az alegységparancsnokoknál.

3./ A műszaki kiképzési foglalkozások megszervezésével kapcsolatos feladatok ismeretszintje az alegységparancsnokoknál.

4./ Általános műszaki ismeretek szintje a törzs tiszteknél, az alegységparancsnokoknál és a sorállománynál.

5./ A műszaki kiképzéssel kapcsolatos biztonsági rendszabályok ismerete a törzs tiszteknél, az alegységparancsnokoknál és a sorállománynál.

B./ Gyakorlat:

a./ Harckocsi, illetve gyalogság elleni aknamező zártrendi telepítése szakasz kötlékben.

b./ A rendszeresített harckocsi- és gyalogság elleni aknák telepítése egyenként.

c./ Harckocsira felszerelhető aknamentesítő és átjárónyitó készletek alkalmazása.

d./ Fakötés nélküli mellvédalatti fedezék építése rajerővel.

e./ Gépjárművek rendszeresített álcahálókkal történő álcázása 2 fővel.

A felmérésekbe bevont létszámok:

- törzs tisztek:	10-15 fő/alakulat	összesen = 77 fő;
- alegységparancsnokok:	15-20 fő/alakulat	összesen = 111 fő;
- sorállomány:	25-30 fő/alakulat	<u>összesen = 234 fő</u>

mindösszesen: 422 fő

2./ A felmérést a következő rendben végeztük:

a./ Parancsnoki feladatszabás.

b./ A felmérések témaköreinek megfogalmazása.

c./ Az elméleti ismeretek felméréséhez szükséges tesztlapok és értékelő lapok elkészítése számítógép segítségével.

d./ A szükséges mennyiségű tesztlapok és értékelő lapok sokszorosítása.

e./ A gyakorlati és az elméleti felmérések végrehajtása a kijelölt alakulatoknál.

f./ A tesztlapok kérdéseire adott válaszok feldolgozása és elemzése számítógépen adatbázis-kezelő, valamint táblázat-kezelő program segítségével.

g./ A gyakorlati felmérések eredményeinek elemzése.

h./ A témavizsgálat során szerzett tapasztalatok összegzése.

i./ A következtetések levonása.

j./ További feladatok megfogalmazása.

3./ Az elméleti felmérés értékelési mutatói:

Állománykategóriák		T é m a k ö r ö k				
		1.	2.	3.	4.	5.
		pontszámok				
Alegységparancsnokok	K	21-23	9-10	14-15	14-15	
	J	17-20	7- 8	11-13	11-13	
	M	12-16	5- 6	8-10	8-10	10
Törzstisztek	K	21-23			14-15	
	J	17-20			11-13	
	M	12-16			8-10	10
Sorállomány	K				14-15	
	J				11-13	
	M				8-10	10

4. A felmérés összegzett eredménye

4.1. Elméleti ismertek:

Az elméleti ismertetek felmérése során bebizonyosodott, hogy:

a./ a felmérésben részt vett alegységparancsnoki és törzstiszti állomány az összefegyvernemi harc műszaki biztosításának ismereteit, ezen belül is az álcázási feladatokat, valamint a műszaki munkák sorrendiségét és számvetési adatait gyengén ismerik.

b./ az alegységparancsnoki állománynak a műszaki kiképzéssel kapcsolatos intézkedések, előírások és követelmények ismerete alacsony szintű;

c./ mindhárom állománykategóriánál kevés az ismeret a "Tűzzel való gyújtás" témaköréből, ezen belül is a szerelt gyutacs és a szerelt töltet készítésének sorrendiségéről, a felhasználható anyagok és eszközök jellemzőiről és technikai adatairól. A többség rosszul ismeri (vagy egyáltalán nem tudja) a "Tűzzel való gyújtás" biztonsági rendszabályait, ezen belül is a gyújtás után fel nem robbant töltetek ellenőrzésének és hatástalanításának feladatait.

d./ A felmérésen részt vettek többsége pontatlanul, illetve tévesen ismeri a kézzel végzett földmunkáknál betartandó biztonsági rendszabályokat.

4.2. A gyakorlati felmérés:

A kijelölt katonai szervezetek általában körültekintően, gondosan készítették elő az elrendelt feladatokat, biztosították a meghatározott létszámú állományt, kellő figyelmet fordítottak a gyakorlati feladatok végrehajtásának mindeoldalú biztosítására.

A felmérésben részt vett sorállomány zömében megfelelő elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezett a helyszínen meghatározott konkrét feladatok biztonságos végrehajtásához.

A feladatok zömét időnormák szerint értékeltük, de egy részüknél csak a (normaidő nélkül) szakszerűség volt az értékelés alapja.

Az "alap-idők" a következők voltak:

- hk. aknamező telepítése zártrendben, egy szakasszal, 100 db hk aknával, a telepítési parancs kiadásától az aknamező törzskönyv elkészítéséig:

K: 50 min., J.: 55 min., Mf. 60 min.

- gyalogság elleni aknamező telepítése az előzőekhez hasonlóan:

K: 55 min.; J.: 60 min.; Mf. 70 min.

- UKA-63 telepítése föld felszíne alá, utászlapáttal:

K.: 5 min., J.: 6 min., Mf.: 7 min.

- GYATA-64 telepítése föld felszíne alá, deszantásóval:

K: 4 min., J.: 5 min., Mf.: 6 min.

- POMZ-2 telepítése, 2-2 db cövekkel:

K.: 5 min., J.: 6 min., Mf.: 7 min.

- MON-100 telepítése földre:

K.: 4 perc., J.: 4,5 perc., Mf.: 5 perc

- KMT-6 felszerelése harcokcsira, hk. kezelőszemélyzet-
tel:

K.: 30 min., J.: 35 min., Mf.: 45 min.

A fenti alapidők minden esetben a konkrét időjárási-, talaj- és létszámviszonyokra aktualizálva voltak.

Az aknamezők zártrendi telepítésénél a katonák igyekezete, tenniakarása volt a legszembetűnőbb. A telepítést vezető parancsnokok ismerték feladatukat, megfelelő vezényszavakkal, jól mozgatták az alegységüket. Kiütközött, hogy majd minden alkalommal gondot okozott a soronkénti igazodás, a váltások után az előző ütemben telepített, utolsó aknákhöz való megfelelő csatlakozás és az aknamező törzskönyv elkészítése.

Az UKA-63 aknák különböző aknagyújtókkal való telepítésénél nem mindenhol ismerték pontosan, mikor kell az aknán hagyni, illetve arról eltávolítani a biztosító gyűrűt.

Sajnos, több helyütt megmutatkozott, hogy a gyakorló anyagok és felszerelések állapota rossz, különböző okok miatt nem sikerült kellő mennyiségű és minőségű műszaki felszerelést biztosítani az ellenőrzéshez sem. Különösen komoly gondok voltak általában a hk. aknák gyújtókészülékeinél, a sáncszerszomoknál és a mellvéd alatti fedezékek anyagainál. Érdekes tapasztalatokat szereztünk a T-55-AM típusú harckocsikhoz rendszeresített aknamentesítő készletek és a BTU tolólap felszerelhetőségét illetően. A korszerűsített harckocsik zöme a BTU fel sem szerelhető, illetve gyakorlatilag nem alkalmazható. Különböző problémák miatt a KMT-5M-el is hasonló a helyzet, azon harckocsiknál, ahol az orrpáncélt módosításakor a felfogató csavarokat rosszul, vagy egyáltalán nem rögzítették.

A mellvédalatti fedezékek építésének gyakorlását nagyban neheítette, hogy kevés FN MAF készlet áll a csapatok rendelkezésére. Az is előfordult, hogy az alakulat csak más csapattól kölcsönkapott készlettel tudott kiképzést folytatni, illetve azt az ellenőrzéskor telepíteni. A meglévő MAF készletek is olyan rossz állapotban vannak, hogy csak az építmény összeszerelését lehet velük gyakorolni, de nem szabad betemetni azokat, mert a szétkorhadt elemek már nem terhelhetőek.

A MAF beépítését egyébként csak azok a részlegek tudták eredményesen, kellő szakszerűséggel végrehajtani, akik az legalább 10-12 órát már gyakorolták. A jelenlegi kiképzési rendben viszont a csapatok zöménél legjobb esetben is csak 6 órát tudnak e feladatra tervezni.

5. A felmérés összegzett tapasztalataiból levont következtetések

A felmérés során szerzett tapasztalatok és az azokból levonható következtetések alapján a műszaki kiképzés hatékonysága és a műszaki felkészítés színvonalának növelése érdekében a következő feladatokat célszerű végrehajtani a szárazföldi csapatoknál:

1./ A hivatásos állomány továbbképzései alkalmával, a parancsnoki és törzsfoglalkozásokon, valamint a különböző gyakorlatokon való felkészülés során a műszaki biztosítási feladatokra való felkészülés érdekében szükséges lenne alaposabban feldolgozni:

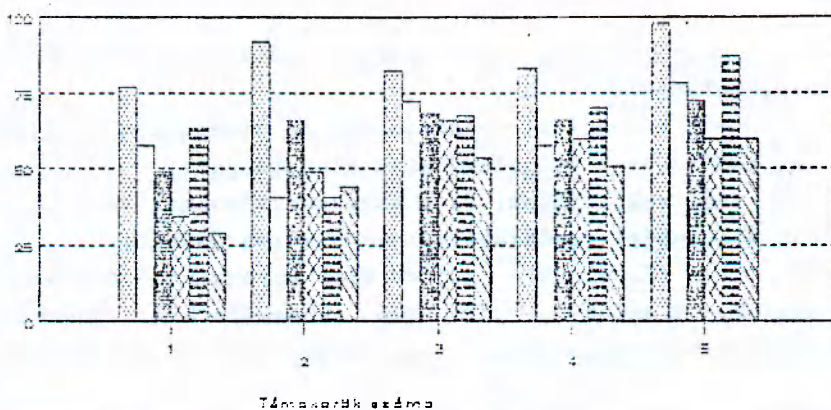
- a csapatok saját szervezetére háruló műszaki biztosítási feladatokat, az azok végrehajtásába bevonható erők, eszközök kapacitását, a megerősítésként számításba vehető műszaki alegységek lehetőségeit, valamint az együttműködés megszervezésével kapcsolatos tennivalókat;

- a terepmegmunkálás során szerzett tapasztalatokat, az idevonatkozó normák, normatívák aktualizálását;

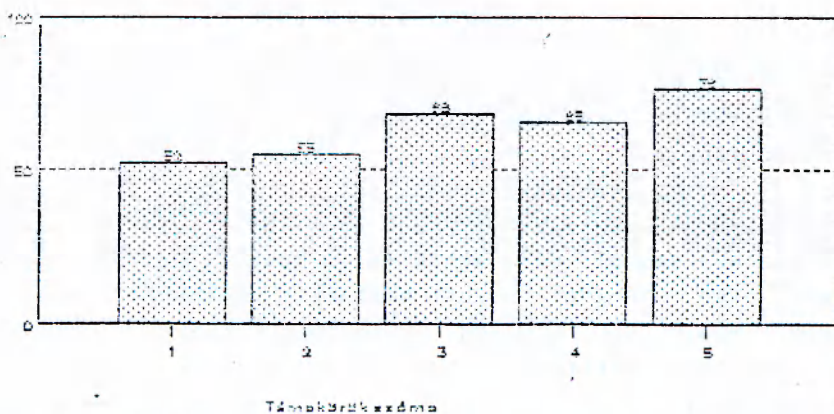
- a különböző körletek, támpontok, állások műszaki be rendezésének konkrét feladatait, a műszaki munkák megszervezésével és irányításával kapcsolatos parancsnoki teendőket;

- az adott feladatra konkrétan vonatkozó álcázási rendszabályok kidolgozását és az álcázási feladatok szakszerű, következetes és folyamatos végrehajtását.

Összesített eredmények témakörönként

Átlagos műszaki szakmai ismeretszint

2./ A műszaki kiképzési foglalkozásokat vezető állomány alapos felkészítésével, a foglalkozások körültekintő előkészítésével, a foglalkozások fegyelmezett, hatékony végrehajtásával kellene emelni magasabb szintre a felkészítést a következő területeken:

- a műszaki harcanyagok szállításánál, kezelésénél, elszámolásánál;

- a robbantási feladatoknál a sikertelen gyújtás után fel nem robbant töltetek hatástalanításánál;

- a robbantásnál és a sáncszerszámokkal végzett földmunkák biztonsági rendszabályainak alkalmazásánál;

- a tűzzel való gyújtás éles anyagainak és segédeszközeinek, valamint a különböző aknagyújtókkal szerelt aknák telepítési sajátosságainak megismerésénél és alkalmazásánál.

A felmérés eredménye is bizonyítja, hogy az 1943. januárban - egy műszaki parancsnok által - leírt gondolatok ma is aktuálisak, de a gondok és hiányosságok megszüntetésére be-látható időn belül minden szintű parancsnoknak tenni szükséges.

Huber Imre őrnagy
MH SZCSP MŰF-ség

Tisztelt Tagtársak!

Az 19931. évi tagdíjbefizetések áttekintése után azt tapasztaltuk, hogy taglétszámunk erősen megcsappant az elmúlt évhez képest.

Mivel szakosztályunk egyik döntő bevételi forrása a tagdíjából származik, kérjük azon Tagtársainkat, akik eddig felelősen nem adták fel a Műszaki Katonai Közlöny ez évi első számával együtt postázott csekket - most tegyék ezt meg. Az esetleg elveszett csekkek pótlásáról a szakosztály titkára /Dr. Szabó Sándor alez., ZMKK/ gondoskodik.

a Műszaki Szakosztály vezetősége